

Núm. 4. Setembre 2023

Ja tenim grup de Telegram: @Agriculturasòlviu

Va ser una de les idees compartides a la primera trobada de la Xarxa pagesa per a l'agricultura del sòl viu, a Sant Jaume Sesoliveres.

Ara, qualsevol persona interessada en aquest tema pot sumar-se al grup de Telegram [Agricultura del sòl viu](https://t.me/Agriculturasòlviu).

Vine i comparteix!

Compactació vs. porositat

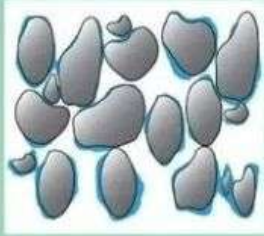
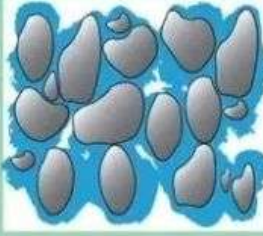
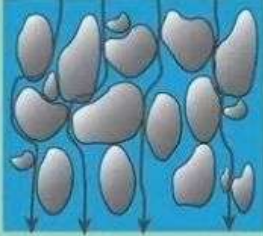
Una de les conseqüències de les passades de tractor i del treball del sòl és la compactació de la terra. Sense espai per l'aire ni l'aigua, la producció vegetal se'n ressent. En aquest article us donem algunes recomanacions per evitar compactar la terra i també algunes solucions basades en la natura per poder descompactar-la

[Llegeix tot l'article](#)

Com s'emmagatzema aigua dins del sòl

Els sòls amb coberta vegetal emmagatzemen fins a cinc vegades més d'aigua que els sòls nus. La biodiversitat i la porositat de la terra contribueixen a aquesta capacitat de retenció, amb l'ajuda de la glomalina, la cola natural pròpia de la matèria orgànica. En aquest article us expliquem breument com s'emmagatzema aigua dins del sòl i quines pràctiques afavoreixen aquesta retenció.

Aigua higroscòpica	Aigua capil·lar	Aigua gravitacional
		
L'aigua s'adhereix a partícules de sòl	L'aigua es reté en porus grans	L'aigua s'escola a través del perfil del sòl

Font: aquaportail.com

[Llegeix tot l'article](#)

Processos d'agricultura regenerativa a Verdcamp Fruits

Amb més 300 hectàrees d'horta, de les quals 115 amb certificat ecològic, a Verdcamp

Fruits estan compromesos amb l'agricultura del carboni.

Implanten cobertes vegetals que després planxen amb el corró laminat, fan intercropping i estan avançant en la naturalització dels processos productius.

Vídeo disponible en castellà, català i francès

El mestratge de les herbes

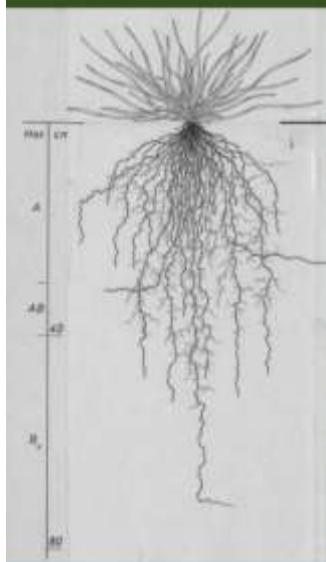
Aquesta secció vol afavorir un canvi de mirada sobre la gestió de les arvenses dels nostres camps i entendre el paper que hi fan per poder transformar l'estat dels nostres sòls. La magnífica feina que ha fet Gérard Ducerf -biòleg i pagès- al voltant de les plantes bioindicadores, i els volums que ha publicat, són una porta d'entrada a comprendre l'històric de la parcel·la i com avançar-se a les disfuncions que sovint hi ocorren. El seu coneixement ens dona les claus per reconèixer com les herbes ens revel·len aquestes disfuncions i com treballen per millorar-les. Si vols conèixer l'eina de diagnosi (en català) o la seva enciclopèdia (en francès), pots demanar aquestes publicacions en aquest [enllaç >>](#)

Margall

Lolium rigidum

Què ens indica

- Aridesa del sòl
- Sòl ric en bases solubles K-Mg- Ca, especialment calcarí que provoca pH elevat
- Prospera en temps càlid en sòls oxidats (nus i treballats), on la MO es mineralitza molt de pressa.
- Compactació de sòls rics en bases i en excés de nitrats, els quals són afavorits per la forta mineralització de la MO
- Sòls pobres en argila, en MO i en activitat biològica aeròbica, amb poc poder de retenció que afavoreix una forta lixiviació, fins i tot d'argiles i llims
- Anaerobiosi deguda a la compactació i a blocatges de diversos minerals (fòsfor, oligoelements...) degut a pH elevat i a la compactació

Tot i que l'arrel correspon al *Lolium perenne* en el seu primer any, podem estimar que té una estructura semblant a *Lolium rigidum*.

Com controlar-la:

- Evitar el sòl nu i la formació de crosta superficial
- Reduir o millor suprimir les feines que afinen massa la terra
- Evitar l'aportació de purins i de NO₃ de síntesis. Substituir per urea de tardor o aportacions orgàniques equilibrades
- Introduir rotacions de cultius amb diferents dates de sembra (tardor, hivern, primavera) i que alternin amb farratges per posar en dormició les llavors del margall almenys 4-5 anys

Comprendre el paper que fa el margall dins dels nostres camps és cabdal per controlar-lo i a nivell agronòmic cal que fem les dues següents reflexions:

- Quin serà el cultiu que reemplaçi el treball de millora del sòl que fa el margall
- Com utilitzar el margall com a planta acompanyant d'un cultiu principal que collirem

En el proper número del butlletí, desenvoluparem propostes de gestió del margall des d'aquesta perspectiva.

Referències:

- Gerard Ducrest. *Quadern de plantes bioindicadores* (2015)
- Dibuix de: Lichtenegger, E. (1960)

*Necessitem finançament per aquest projecte. Si vols que el teu banner aparegui en aquest espai, si us plau, contacta amb nosaltres a xarxa@associaciolera.org

BIOFERTI
fertilizantes biológicos

Les xerrades d'en Konrad Shreiber dels dies 6, 7 i 8 han estat molt ben acollides arreu del territori català

Cada vegada que sentim aquest pagès i tècnic francès, a banda d'inspirar-nos profundament, ens fa una batzegada al cervell i ens porta a qüestionar-nos coses que suposadament ja sabíem.

Aquestes tres jornades, malgrat estar emmarcades en tipologies de conreus diferents, han volgut tenir un objectiu concret d'ajudar-nos a assentar les bases de la biologia per afrontar una transició cap a la sembra directa, la gestió de la compactació, la gestió de les herbes i la gestió de l'aigua.

Hem escoltat frases que ens sacsegen com *"l'oxigen pot ser tòxic per les plantes"* i *"les plantes creen aigua amb la fotosíntesi"*. Ens ha proposat rotacions i itineraris tècnics que

ens poden conduir a una agricultura del sòl viu. I hem après la importància de la ració del sòl.

I tot, com sempre, amb una actitud inclusiva i revolucionària alhora, que no deixa indiferent a ningú. Ha estat un plaer escoltar-lo.

Els aports nutricionals dels cereals

Els cereals ens aporten carbohidrats, proteïna i fibra, però també ens poden portar antinutrients com l'àcid fític, que es troba en el segó dels cereals integrals. Aquest àcid interfereix en l'absorció del calci, el ferro, el magnesi i el zinc. Per això, quan utilitzem cereals integrals, convé deixar-los en remull. La nutricionista Rosa Torras ens ho explica en aquest article.

[Llegeix el text](#)

Properes trobades de la Xarxa pagesa per a l'agricultura del sòl viu

Pròxima trobada:

Parc Agrari del Baix Llobregat

Masia can Comas

Dimecres, 27 de setembre al matí.

Inscripcions gratuïtes a <https://associaciolera.org/xarxa-pagesa-per-a-lagricultura-del-carboni/>

Darrera trobada:

Manresa - Jornada PATT

Dimecres, 18 d'octubre a la tarda.

En col·laboració amb l'Escola Agrària de Manresa

Inscripcions gratuïtes a <https://agora.xtec.cat/ecamanresa/jornades-tecniques/jornades-tecniques-2023/>.

TROBADA DE XARXA PAGESA PER A L'AGRICULTURA DEL SÒL VIU

• Compartint idees i reptes i posant en comú possibles solucions

Horta sòl viu del viu. Bancals amb compostos, intercroppat, fava, rufius, 500' arborvitae, "compostat", etc... són elements de les tècniques regeneratives del sòl i del seu impacte en la sostenibilitat i en el canvi climàtic. Tancar la cadena i el cicle de nutrients és una prioritat per a la producció i sostenibilitat.

Des de l'Associació i Estableixem la formació i l'intercanvi de coneixements i d'experiències relacionades amb el sòl viu i la producció agroecològica del sòl viu. El tema "Sòl viu i regeneració" és la base per a la producció i sostenibilitat.

MASIA CAN COMAS **27 SETEMBRE 9 A 13.30**

PROGRAMA

9.00 CAFFÈ I COCA DE BENVINGUDA	11.00 INTERCANVI A CAFFÈ
9.15 PRESENTACIÓ ASSISTENTS	11.30 INTERCANVI AGROECOLÒGIC
9.30 QUE ES LA SAMA? MÉS DE 100 ANYS DE SÒL VIU	12.00 INTERCANVI AGROECOLÒGIC
10.00 QUE ES LA SAMA? MÉS DE 100 ANYS DE SÒL VIU	12.30 PHOTOSYNTHESIS

AMB LA PARTICIPACIÓ DE Gemma Comella, Anna Roman, Ricard de la Haza, Neus Vinyes

Inscripcions a agrosociologia.org

Organitzat per **Pera** i **Generalitat de Catalunya**

Plaça Agrari del Banc Llibrelogat

Trobada de la Xarxa pagesa de l'agricultura del sòl viu: compartir reptes, idees i possibles solucions

Jornada tècnica pagesa
Maresa, 18 d'octubre de 2023

Presentació

Realitzem una jornada tècnica sobre l'agricultura del sòl viu, compartint reptes, idees i possibles solucions. La jornada té lloc a Maresa, el 18 d'octubre de 2023, a les 10h.

Programa

10.00 Presentació de la jornada
Dr. Josep Bruch i Dr. Anna Vinyes

10.40 Presentació de l'Associació de Agricultors i Jardiners de Catalunya

11.00 Intercanvi de coneixements i experiències relacionades amb el sòl viu i la producció agroecològica

11.30 Intercanvi de coneixements i experiències relacionades amb el sòl viu i la producció agroecològica

12.00 PHOTOSYNTHESIS

12.30 PHOTOSYNTHESIS

13.00 PHOTOSYNTHESIS

13.30 PHOTOSYNTHESIS

14.00 PHOTOSYNTHESIS

14.30 PHOTOSYNTHESIS

15.00 PHOTOSYNTHESIS

15.30 PHOTOSYNTHESIS

16.00 PHOTOSYNTHESIS

16.30 PHOTOSYNTHESIS

17.00 PHOTOSYNTHESIS

17.30 PHOTOSYNTHESIS

18.00 PHOTOSYNTHESIS

18.30 PHOTOSYNTHESIS

19.00 PHOTOSYNTHESIS

19.30 PHOTOSYNTHESIS

20.00 PHOTOSYNTHESIS

20.30 PHOTOSYNTHESIS

21.00 PHOTOSYNTHESIS

21.30 PHOTOSYNTHESIS

22.00 PHOTOSYNTHESIS

22.30 PHOTOSYNTHESIS

23.00 PHOTOSYNTHESIS

23.30 PHOTOSYNTHESIS

24.00 PHOTOSYNTHESIS

24.30 PHOTOSYNTHESIS

25.00 PHOTOSYNTHESIS

25.30 PHOTOSYNTHESIS

26.00 PHOTOSYNTHESIS

26.30 PHOTOSYNTHESIS

27.00 PHOTOSYNTHESIS

27.30 PHOTOSYNTHESIS

28.00 PHOTOSYNTHESIS

28.30 PHOTOSYNTHESIS

29.00 PHOTOSYNTHESIS

29.30 PHOTOSYNTHESIS

30.00 PHOTOSYNTHESIS

30.30 PHOTOSYNTHESIS

31.00 PHOTOSYNTHESIS

31.30 PHOTOSYNTHESIS

32.00 PHOTOSYNTHESIS

32.30 PHOTOSYNTHESIS

33.00 PHOTOSYNTHESIS

33.30 PHOTOSYNTHESIS

34.00 PHOTOSYNTHESIS

34.30 PHOTOSYNTHESIS

35.00 PHOTOSYNTHESIS

35.30 PHOTOSYNTHESIS

36.00 PHOTOSYNTHESIS

36.30 PHOTOSYNTHESIS

37.00 PHOTOSYNTHESIS

37.30 PHOTOSYNTHESIS

38.00 PHOTOSYNTHESIS

38.30 PHOTOSYNTHESIS

39.00 PHOTOSYNTHESIS

39.30 PHOTOSYNTHESIS

40.00 PHOTOSYNTHESIS

40.30 PHOTOSYNTHESIS

41.00 PHOTOSYNTHESIS

41.30 PHOTOSYNTHESIS

42.00 PHOTOSYNTHESIS

42.30 PHOTOSYNTHESIS

43.00 PHOTOSYNTHESIS

43.30 PHOTOSYNTHESIS

44.00 PHOTOSYNTHESIS

44.30 PHOTOSYNTHESIS

45.00 PHOTOSYNTHESIS

45.30 PHOTOSYNTHESIS

46.00 PHOTOSYNTHESIS

46.30 PHOTOSYNTHESIS

47.00 PHOTOSYNTHESIS

47.30 PHOTOSYNTHESIS

48.00 PHOTOSYNTHESIS

48.30 PHOTOSYNTHESIS

49.00 PHOTOSYNTHESIS

49.30 PHOTOSYNTHESIS

50.00 PHOTOSYNTHESIS

50.30 PHOTOSYNTHESIS

51.00 PHOTOSYNTHESIS

51.30 PHOTOSYNTHESIS

52.00 PHOTOSYNTHESIS

52.30 PHOTOSYNTHESIS

53.00 PHOTOSYNTHESIS

53.30 PHOTOSYNTHESIS

54.00 PHOTOSYNTHESIS

54.30 PHOTOSYNTHESIS

55.00 PHOTOSYNTHESIS

55.30 PHOTOSYNTHESIS

56.00 PHOTOSYNTHESIS

56.30 PHOTOSYNTHESIS

57.00 PHOTOSYNTHESIS

57.30 PHOTOSYNTHESIS

58.00 PHOTOSYNTHESIS

58.30 PHOTOSYNTHESIS

59.00 PHOTOSYNTHESIS

59.30 PHOTOSYNTHESIS

60.00 PHOTOSYNTHESIS

60.30 PHOTOSYNTHESIS

61.00 PHOTOSYNTHESIS

61.30 PHOTOSYNTHESIS

62.00 PHOTOSYNTHESIS

62.30 PHOTOSYNTHESIS

63.00 PHOTOSYNTHESIS

63.30 PHOTOSYNTHESIS

64.00 PHOTOSYNTHESIS

64.30 PHOTOSYNTHESIS

65.00 PHOTOSYNTHESIS

65.30 PHOTOSYNTHESIS

66.00 PHOTOSYNTHESIS

66.30 PHOTOSYNTHESIS

67.00 PHOTOSYNTHESIS

67.30 PHOTOSYNTHESIS

68.00 PHOTOSYNTHESIS

68.30 PHOTOSYNTHESIS

69.00 PHOTOSYNTHESIS

69.30 PHOTOSYNTHESIS

70.00 PHOTOSYNTHESIS

70.30 PHOTOSYNTHESIS

71.00 PHOTOSYNTHESIS

71.30 PHOTOSYNTHESIS

72.00 PHOTOSYNTHESIS

72.30 PHOTOSYNTHESIS

73.00 PHOTOSYNTHESIS

73.30 PHOTOSYNTHESIS

74.00 PHOTOSYNTHESIS

74.30 PHOTOSYNTHESIS

75.00 PHOTOSYNTHESIS

75.30 PHOTOSYNTHESIS

76.00 PHOTOSYNTHESIS

76.30 PHOTOSYNTHESIS

77.00 PHOTOSYNTHESIS

77.30 PHOTOSYNTHESIS

78.00 PHOTOSYNTHESIS

78.30 PHOTOSYNTHESIS

79.00 PHOTOSYNTHESIS

79.30 PHOTOSYNTHESIS

80.00 PHOTOSYNTHESIS

80.30 PHOTOSYNTHESIS

81.00 PHOTOSYNTHESIS

81.30 PHOTOSYNTHESIS

82.00 PHOTOSYNTHESIS

82.30 PHOTOSYNTHESIS

83.00 PHOTOSYNTHESIS

83.30 PHOTOSYNTHESIS

84.00 PHOTOSYNTHESIS

84.30 PHOTOSYNTHESIS

85.00 PHOTOSYNTHESIS

85.30 PHOTOSYNTHESIS

86.00 PHOTOSYNTHESIS

86.30 PHOTOSYNTHESIS

87.00 PHOTOSYNTHESIS

87.30 PHOTOSYNTHESIS

88.00 PHOTOSYNTHESIS

88.30 PHOTOSYNTHESIS

89.00 PHOTOSYNTHESIS

89.30 PHOTOSYNTHESIS

90.00 PHOTOSYNTHESIS

90.30 PHOTOSYNTHESIS

91.00 PHOTOSYNTHESIS

91.30 PHOTOSYNTHESIS

92.00 PHOTOSYNTHESIS

92.30 PHOTOSYNTHESIS

93.00 PHOTOSYNTHESIS

93.30 PHOTOSYNTHESIS

94.00 PHOTOSYNTHESIS

94.30 PHOTOSYNTHESIS

95.00 PHOTOSYNTHESIS

95.30 PHOTOSYNTHESIS

96.00 PHOTOSYNTHESIS

96.30 PHOTOSYNTHESIS

97.00 PHOTOSYNTHESIS

97.30 PHOTOSYNTHESIS

98.00 PHOTOSYNTHESIS

98.30 PHOTOSYNTHESIS

99.00 PHOTOSYNTHESIS

99.30 PHOTOSYNTHESIS

100.00 PHOTOSYNTHESIS

100.30 PHOTOSYNTHESIS

Altres activitats interessants

Curs: Descobrir i aplicar el poder de la microbiologia per regenerar el sòl

A partir del 10 d'octubre de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

VIII Encuentro Ibérico REGENERANDO

Garrotxa, del 22 al 24 de setembre de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

Regeneració del sòl a través de la microbiologia

Manresa, 26 de setembre de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

Manejo de la fertilidad y mejora de un suelo vivo en producción ecológica

En línea, a partir del 3 d'octubre de 2023.

[Programa i inscripcions](#)

Aquest és el butlletí digital mensual de la xarxa pagesa de l'agricultura del sòl viu. Compartim i difonem informacions i activitats vinculades a la millora dels processos agronòmics **per transformar la nostra agricultura i els nostres sòls en fèrtils, productius i resilents als efectes del canvi climàtic.**

Per avançar en aquest sentit, des de l'associació **L'Era** hem creat la nova secció **Esfera**, des d'on impulsem projectes d'intercanvis d'experiències, de demostració i recerca.

Trobaràs els butlletins anteriors a associaciolera.org

Tens informació o experiències per compartir? Escriu-nos a neus@associaciolera.org

Si t'han reenviat aquest butlletí i vols rebre'l directament, [dona't d'alta aquí](#)

Butlletí digital publicat per l'associació L'Era

l'era espai de recursos agroecològics

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

Generalitat
de Catalunya

l'era espai de
recursos
agroecològics